

**Pályázat a VII. Kerületi Madách Imre
Gimnázium intézményvezetői
álláshelyére**

Pályázó: Mészáros Csaba

Benyújtás dátuma: 2017. március 31.

(Az első pont a személyes adatokat tartalmazza.)

2. A Madách Imre Gimnázium helyzete a magyar közoktatás rendszerében

A Madách mint az 1881-ben Trefort Ágoston kezdeményezésével létrehozott első fővárosi állami gimnázium 1945-ig nyolcévfolyamos fiúgimnáziumként működött. Színvonalát az innen kikerülő közéletti emberek, az itt tanító tudós tanárok és az 1930-as években több évig a Madáchban megrendezett OKTV-k és az ezeken elért eredmények jelzik. A tanári közösség szellemisége, nevelési elvei mélyen megőrződtek, és átsegítették az intézményt a Rákosi vezette kommunista diktatúrán; erőt adtak a tantestület (és az igazgató, dr. Fényi András), valamint a diákok helytállásához az 56-os forradalomban. Az ezt követő hét évben indult meg gimnáziumunk hanyatlása. A négy helyett hirtelen felvett 9 első osztály együtt járt a tantestület – nem minőségi alapon történő – felduzzasztásával. A gimnazisták számára kötelező – de értelmetlen – ipari üzemekben végzett gyakorlat a tanulástól vette el az időt. A hanyatlást jelzi, hogy hét év alatt három igazgatója volt gimnáziumnak. A rendkívül alacsony tanulmányi színvonal és a Madách presztízisének növelésére Véghelyi József igazgató (1964-84) idején került sor. Az újonnan bevezetett tagozatos rendszer – köztük a legeredményesebb biológia-kémia, az országban egyedülálló speciális angol nyelvi és drámatagozatok –, a tanulmányi színvonal növelésére bevezetett Madách-kupa, a művészeti élet bővítésre megalakuló országos hírű kórus már megfelelő vonzerőt jelentettek, amelynek következtében a Madách visszanyerte elvesztett hírnevét.

A közoktatási „rendszerátalakítást” megalapozó 1985-ös törvény idejére azonban megszűntek a hagyományos tagozatok. Az egyre több problémát jelentő, kiüresedett és öncélúvá váló drámatagozat befejezését az akkori tantestület szavazta meg. A speciális angol tagozat a 90-es évek végig tartotta magát. Ekkor azonban az általános iskolákban javult az angoltanítás színvonala, így a kereslet a haladó angol nyelvi tagozat felé fordult a Madáchban.

A rendszerváltás táján a legerősebb szelekciós képességgel kétségtelenül a továbbtanulásra sikeresen felkészítő *elit gimnáziumok* rendelkeztek. A nagy tradíciójú iskolákban a sokszoros túljelentkezés miatt esetenként irreális követelményeket támasztó, több órás (esetleg napos) felvételiztetéssel szűrték a gyerekeket. Nem csoda, hogy részben a válogatottan jó képességű gyerekeknek, részben a stabil és kiváló (többnyire 1-2 tudós tanárral is büszkélkedő) tantestületeknek köszönhetően ezek az iskolák produkálták a legjobb felsőoktatási felvételi és tanulmányi versenyeredményeket. Ebbe a zárt és évek óta lényegében változatlan iskolai körbe csupán azok az intézmények tudtak komoly előzmények nélkül szinte a semmiből bekerülni, amelyek az iskolák szakmai autonómiáját meghirdető

1985-ös közoktatási törvény hatálybalépését követően kemény munkával hozzáálltak egy sajátos és a szülők számára is vonzó iskolai profil kialakításához. Az *alternatív középiskolák* színes palettáján megjelent minden olyan kezdeményezés, amely napjainkra már a hagyományos iskolákba is beszivárgott. A szelektív képességüket sikeresen fokozó középfokú oktatási intézmények harmadik csoportját a szülői igények változására *azonnal reagálók* alkották. Közéjük tartoztak azok a *szerkezetváltó gimnáziumok*, amelyek még egyedi minisztériumi engedéllyel, 1993 előtt alakultak. Az alacsonyan tartott felsőoktatási felvételi keretszámok idején a gyermeküket értelmiségi pályára szánó szülők örültek minden olyan lehetőségnek, ami növelte az egyetemekre, főiskolákra való bejutás valószínűségét.

A mi iskolánk egyik sikercsoportba sem tartozott; az alternatív oktatás vagy az azonnali reagálás helyett megfontolt lépésekkel és késői szerkezetváltással próbálta a megváltozott szülői igényeket kielégíteni. Máig ható erővel bővült a nyelvi választék: az egyre több angol haladó csoport mellett megjelent a német haladó és az olasz második idegen nyelvként. Az újítások másik fele viszont az ezredfordulóra megszűnt, részben a törvényi szabályozás (idegenvezető-képzés), részben az egyre alacsonyabb érdeklődés miatt (történelem-latin tagozat). Az 1993-as oktatási törvény lehetővé tette a hat és nyolc évfolyamos gimnáziumi osztályok indítását. A hat évfolyamos képzés 1998-as beindítása mellett szólt, hogy – ugyanúgy, mint a korai szerkezetváltó iskolák esetében – a szülők minél hamarabb szerették volna gyermeküket a felsőoktatásba való bekerülésben nagyobb biztonságot jelentő középiskolában tudni. Ez az utolsó pillanatban történt: 1997-ben már nem sikerült mindegyik négy évfolyamos osztályunkat feltölteni.

A 2000/2001-es tanévben – első igazgatói évem alatt – kidolgozott pedagógiai programunkban és helyi tantervünkben erősségeinket figyelembe véve határoztuk meg iskolánk további fejlesztését:

- Két idegen nyelvből biztosítjuk az emelt szintű képzést. A 2004/2005-ös tanévben elsőként vezetettük be a nyelvi előkészítő osztályt. Mára már tanulóink több mint fele ötéves képzésben vesz részt. Tovább bővítettük a nyelvi választékot a spanyol nyelvel (2004) és a kínaival (2011). A francia első idegen nyelv lett (nyelvi előkészítő osztály). Ugyanakkor nem szűnt meg az orosz és a latin sem. A cserekapcsolatok és a külföldi tanulmányutak révén iskolánk tanulóinak negyede vesz részt évről évre nyelvgyakorlással egybekötött általunk szervezett külföldi utazáson. A nyelvvizsgák aránya a végzős évfolyamon 120%.

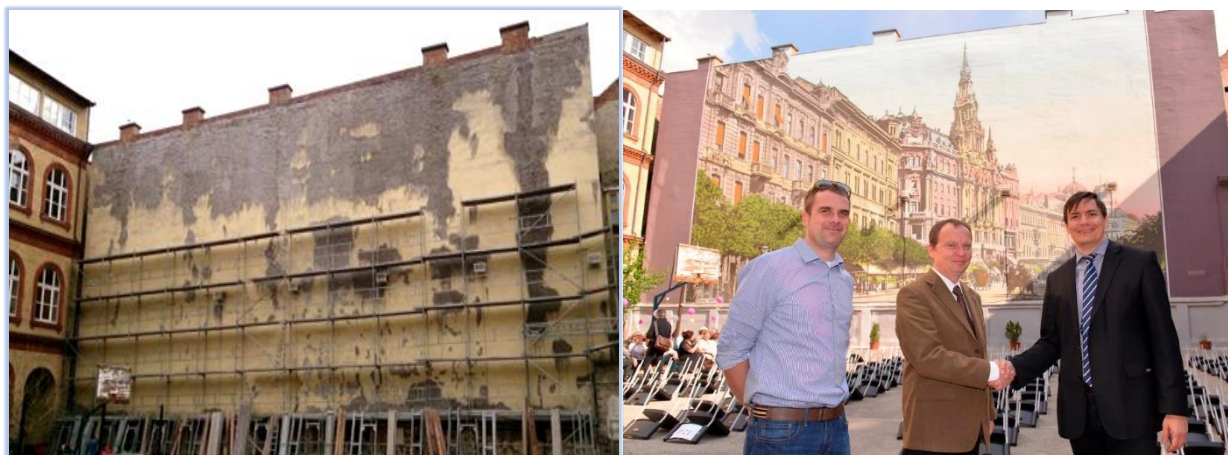
- Korán beépítettük azokat az új fejlesztési területeket, nevelési célokat, amelyeket az új NAT-tervezet is prioritásként kezel. Ilyen a társadalomismeret tantárgyon belül a *gazdasági és pénzügyi ismeretek és az önismeret fejlesztését* szolgáló pszichológia, a *tanulás tanítása*, a természettudományos tantárgyak emelt szintű csoportjainak kiemelése és a kísérletező órák bontott csoportjai.
- Megjelentek a nem hagyományos tanítási kereteken túli alternatív módszerek (projekt-hét, erdei iskola).
- Sikerült elérni az iskola épületének több mint 10 évig húzódó felújítását (2005), így egy új, esztétikus környezet jött létre, amely növelte iskolánk vonzerejét. Az iskola felújításának ünneplése egybeesett a fenntartóváltással. A Főváros szerencsére megmentette a Madáchot, de ennek áldozata lett a hat évfolyamos képzés. A 2011-ben ballagott utolsó osztály továbbtanulási aránya 90% volt.
- Megőriztük és továbbépítettük a Madáchra jellemző hagyományokat, mint az évenként megrendezett osztályszínpadok és kamarakórusok versenye, a hosszú foci és a Madách Olimpia, a Thália Színjátszó Kör, a gólyatábor és az erdei iskola.

Komoly eredménynek tartom, hogy sikerült a Madáchot értéket teremtő és átadó, szülők és diákok által keresett (piacképes) iskolának megtartani és fejleszteni. Az ehhez szükséges feltételeket az új fenntartó, a Főváros Önkormányzat a korábbiaknál kedvezőbb mértékben biztosította 2009-ig. Az előző programban megfogalmazott gazdaságosabb működés célkitűzéseit teljesítettük: növeltük saját bevételeinket,

Már az első fővárosi fenntartású tanévben saját erőforrásból valósítottuk meg a beruházás befejezése után hiányzó szinte teljes belső építészeti részét. Ilyen a színpad megépítése és a nézőtér székekkel való berendezése az aulában (következő évben hang- és fénytechnika), a rajzterem művészeti szaktanteremmé alakítása és a tantermekben a falvédők, a sportudvaron labdafogó háló, az irodákban és a díszteremben függönyök felszerelése. A következő tanévben (2007/08) valamennyi szaktanteremben már található projektor és számítógép. Lecseréltük az egyik informatika terem elavult gépparkját. (A következő csere: 2016 januárjában). A hátsó kaput a tanév végén elektronikus úton is nyithatóvá tettük, ezzel megoldva az akadálymentes közlekedést. Elkészült a diákok által nagyon várt, – és biztonsági szempontból is fontos – 13 éve megszűnt iskolarádió újraképzése. 2008-ban megvásároltuk az első elektronikus táblát, melyet a biológia előadóban szereltünk fel. Három kisebb teremből osztálytermet alakítottunk ki, amelyben a 2008. szeptemberben induló 19. osztályunkat helyezük el (amely a Madách rendszerváltás utáni legmagasabb osztályszáma). Így 19 tanulócsoporthal (630 tanulóval) biztosítjuk a 100%-os kihasználtságot.

Volt tehát fedezete az ésszerű fejlesztésnek és a minőségi munka elismerésének is. A 2008-ban kirobbant gazdasági válság 2010-ben érezte hatását igazán komoly mértékben. Ennek következménye, hogy iskolánk működése bizonytalanná vált, sőt a minőségi munkának is megszűnt a fedezete. Egyharmadára csökkentek a béren kívüli juttatások (210 ezer forintról 72 ezerre – ma nincs). Hosszú idő után először nem tudtuk a minőségi munkát pedagógusnapi jutalommal elismerni. Vissza kellett fognunk a túlórában ellátott tehetséggondozó és felzárkóztató csoportok működését. 2011-ben megszűnt iskolánk gazdasági önállósága, a 14 gimnáziumot felölelő Gimnáziumok Gazdasági Szervezetének tagja lettünk. Fel kellett számolni jól működő saját gazdasági irodánkat. (Sőt megszűnt az egyik igazgatóhelyettesi állás is. A gimnáziumnak az utóbbi 100 évben sosem volt egy igazgatóhelyettese.)

A helyzet 2013. január 1-jével változott. Iskolánk is (újra) állami fenntartású (KLIK), de épületet tulajdonosi jogon ismét az Erzsébetvárosi Önkormányzat működteti. Bár a technikai dolgozókat alkalmazó önkormányzati cégekkel nehezebb az együttműködés, mint korábban, de az Önkormányzat sokkal támogatóbb, mint bármikor. Így 2014-ben elkészült iskolánk tűzfalának több évtizede húzódó megújítása. A Neopaint Kft. azt az általunk kiválasztott képeslapot festette meg, amely az Erzsébet körút hozzánk legközelebb eső szakaszát ábrázolja a XIX-XX. század fordulóján. A ballagási ünnepségünket már az új tűzfal előtt rendezhettük, ahol részt vett Vattamány Zsolt polgármester úr is (a képen jobbra), aki az ünnepséget megelőzően ünnepélyesen átadta a Jankovits Barnabás (a képen balra) vezetésével elkészült festményt. Diákjainknak és kollegáimnak is rendkívül tetszett a jól szervezett munka az állványozástól a befejezésig, amelyet sok felvétel örökített meg és az egyik fontos médiaszereplésünket biztosította.



Iskolánk tűzfala két hét alatt változott meg

Erzsébetváros Önkormányzata a 2015/16-os tanévben lecserélte mindkét informatika terem 7-8 éves gépparkját vadonatúj számítógépekre (39 számítógép). Megoldotta tanáraink parkolási gondjait, így zavartalanul folyhat az udvari sporttevékenység. 2,8 millió Ft-tal támogatta a 135. jubileumi év programját és a most megjelent évkönyvet. Sőt több pedagógus napon köszöntötte tanárainkat és a nevelő-oktató munkát segítőket és jelképes, de fontos gesztussal jutalmat is adott. Az Önkormányzat idei költségvetésében szerepel a nagyon várt sportudvar kialakítása, a teraszok és a homlokzati korinthoszi oszlopok rendbetétele (mintegy 70 millió Ft értékben). Ez azért különösen figyelemre méltó, mert 2017. január elsejétől a működtetés is állami kézbe került.

3. A nevelőtestület

Bár a külső feltételek 2010-től nehezebbé váltak, a tantestület ismét bizonyította, hogy ő az eredményesség, a nevelés, a hagyományok továbbvitelének egyedüli letéteményese. Nevelési elveiben egységesebbé vált: támogatja az innovációt, de ragaszkodik a tradicionális értékekhez. Az elmúlt öt évben újabb két doktori (phd) fokozat született. Két-két kutató- és mestertanárnk van, tízen pedig pedagógus II. fokozatba léptek.

életkor	61-66	55-60	49-54	43-48	37-42	31-36	25-30	Összesen
nő	5	4	5	5	4	9	4	36
férfi	1		1	3	3	3	2	13
gyes, gyed					4	3	2	9
létszám összesen	6	4	6	8	11	15	8	58

A tantestület korösszetétele 2007-ben

életkor	61-67	55-60	49-54	43-48	37-42	31-36	25-30	Összesen
nő	2	4	6	10	10	6		38
férfi		1	3	3	3	6		16
gyes, gyed			1	1		1		3
létszám összesen	2	5	10	14	13	11		55

A tantestület korösszetétele 2012-ben

életkor	61-67	55-60	49-54	43-48	37-42	31-36	25-30	Összesen
nő	2	5	6	11	10	4	2	40
férfi	1		5	3	3	3	1	16
gyes, gyed					3			3
létszám összesen	3	5	11	14	16	7	3	59

A tantestület korösszetétele 2017-ben

A tantestület korösszetételében a csúcspont a 2007-es 30-as korosztályról folyamatosan áttevődött a még tapasztaltabb 40-es (sőt fiatal 50-es) korosztályra. A munkaerőpiacon rendelkezésre álló tapasztalt tanárok száma és a források szűkülése feleslegessé teszi, hogy finanszírozási segítség nélkül pályakezdő gyakorló tanároknak, több mentortanár bevonásával hirdessünk programot. A szülők és a tanulók is a tapasztalt tanárokat részesítik előnyben. Így kevesebb a konfliktusok száma, biztonságosabb a működés. Ugyanakkor felismerve a fiatal, intézményünkben szocializálódó pedagógusok fontosságát és az egészséges korösszetétel miatti felelősséget (bár mentortanári végzettséget még senki sem szerzett) három pályakezdő kolléga tölti itt gyakornoki idejét, közülük ketten az elmúlt tanévben tettek sikeres minősítő vizsgát. Gimnáziumunk évek óta fogad, mentorál leendő tanárokat, és – mint az ELTE partnerintézménye – 2007 decemberétől egyike volt azon oktatási intézményeknek, amelyek Európa hat országából egy közös (tanár-képzésről szóló) projektben vett részt az Európai Unió támogatásával. (Ignatius-projekt)

Szempontok/Év		2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
1.	Tudását meggyőzően át tudja adni.	4,32	4,29	4,31	4,26	4,21	4,22	4,08	4,04
2.	Jól tud fegyelmet tartani.	4,18	4,08	4,10	4,03	4,03	4,02	3,92	3,71
3.	Láthatóan élvezettel, lelkesen tanít.	4,46	4,40	4,44	4,41	4,31	4,30	4,23	4,17
4.	Az órákra pontosan érkeznek, és pontosan fejezi be őket.	4,5	4,49	4,51	4,46	4,40	4,40	4,30	4,21
5.	Nyilvánvalóan készül az óráira.	4,59	4,53	4,57	4,57	4,51	4,51	4,45	4,33
6.	A rendelkezésre álló időt hasznos munkával tölti ki.	4,35	4,29	4,33	4,30	4,26	4,25	4,16	4,02
7.	Teljesíthető követelményeket támaszt.	4,55	4,50	4,53	4,49	4,43	4,40	4,23	4,18
8.	Ésszerű mennyiségű és jellegű házi feladatot ad.	4,69	4,58	4,61	4,63	4,57	4,56	4,50	4,38
9.	A számonkérésben igazságos és következetes.	4,53	4,48	4,51	4,46	4,39	4,36	4,19	4,07
10.	A dolgozatokat három héten belül kijavítja.	4,61	4,42	4,42	4,49	4,42	4,45	4,40	4,20
11.	Törekszik a korrekt tanár-diák kapcsolatra.	4,51	4,44	4,49	4,4	4,35	4,37	4,24	4,12
12.	Egyenlően kezeli a diákokat, nem kivételez.	4,46	4,39	4,44	4,43	4,33	4,34	4,17	4,07
13.	Kiszámítható, viselkedése nem a pillanatnyi hangulatától függ.	4,31	4,22	4,33	4,26	4,11	4,15	4,00	3,85
Az összes szempont alapján.		4,47	4,39	4,43	4,40	4,33	4,33	4,22	4,10

Tanulóink teljes körű tanárértékelése ötfokú skálára vetítve

Az előző pályázatban célként tűztem ki a nevelőtestületen belüli oktatási-értékelési különbségek csökkentését. Ennek egyik indikátora az évente elvégzett pedagógusértékelés, melyre először 2008-ban került sor. A tapasztalatok alapján a szempontrendszer 2009-ben állandósult. Az eredmény biztató, mivel szinte folyamatos fejlődés mutatható ki. Tanáraink többsége javított, és az új belépők is jól szerepeltek. Minden kollégám valamennyi tanított csoportjára megkapta a rá vonatkozó eredményeket és összehasonlítási alapként a tantestületi és munkaközösségi átlagot.

4. A szülői közösség

2015-ben került sor a második **szülői elégedettség mérésre**. Az adatokat összehasonlítottuk az öt évvel ezelőtt – 2010-ben – mért eredményekkel. A szülők valamivel több mint 60%-a adott le értékelést az öt évvel ezelőtti közel 70%-hoz képest. Az eredmények összhangban vannak a tanulói elégedettséggel, így nem feltétlenül a legeredményesebb osztályaink szülei a leelégedettebbek.

Örömmel tölt el, hogy fontos szempontok megítélésében (az oktatás színvonala, a továbbtanulásra való felkészítés, a reális értékelés és a tájékoztatás) szignifikáns (8-17%-os) előrelépés történt. A többi szempont

1%-on belül változott. Ugyanakkor a tanórán kívüli foglalkozások kínálata kapta a legalacsonyabb

K.	Állítás
1.	Tapasztalatom szerint az oktatás színvonala jó minőségű.
2.	Úgy érzem, az iskola megfelelően felkészít a továbbtanulásra.
3.	Gyermekeimet tanárai reálishan értékelik.
4.	A tanórán kívüli foglalkozások kínálata (szakkör, korrepetálás, felkészítés, könyvtár, sport) megfelelő.
5.	Az iskolavezetés és a tanárok elérhetősége megfelelő.
6.	A szülő kellő tájékoztatást kap az iskolai életről.
7.	Az intézményi környezet kulturált.
8.	A közösségi élet (erdei iskola, Thália, pantomim, énekkar, cserekapcsolatok, nyári táborok) megfelelő lehetőséget biztosít az egyéni képességek kibontakoztatására.
9.	A terhelés a képességekhez képest: túl alacsony (A) vagy megfelelő (B) vagy túl magas (C).

Kérdés	Elégedett vagyok.		Többnyire elégedett vagyok.		Nem vagyok elégedett, (bár van, amit jól csinálnak.)		Túl alacsony		Megfelelő		Túl magas	
	2010	2015	2010	2015	2010	2015	2010	2015	2010	2015	2010	2015
1	53%	70%	43%	28%	4%	2%						
2	52%	66%	45%	31%	3%	3%						
3	48%	63%	47%	33%	5%	4%						
4	57%	56%	38%	39%	5%	5%						
5	83%	82%	17%	16%	1%	2%						
6	63%	71%	33%	26%	4%	3%						
7	82%	81%	17%	18%	1%	1%						
8	76%	77%	22%	21%	2%	2%						
9							5%	3%	93%	93%	2%	4%

megítélést→88%-ot. Ez felveti egyfelől a diákok és szülők tájékozódásának hiányát – mivel iskolánkban számos, tanítás utáni foglalkozás zajlik párhuzamosan-; másfelől azt az ellentétet, amely a gyakran napi 8 órás tanítási nap és a minimális szabadidő között feszül. Az a tapasztalatunk, hogy 15:00 óra után nagyon nehéz mindenki számára alkalmas időpontot találni, mivel a különórák, sportolás és egyéb elfoglaltságok diákjaink döntő részét érintik, így nem tudnak az iskolában maradni. Nem hagyható figyelmen kívül az a szempont sem, hogy a szintén 15:00 körül végző pedagógusok számára ekkor kezdődik a másnapra való készülés, javítás, adminisztrálás, munkaközösségi tevékenység, amely eleve lehetetlenné teszi a – már elég széles – paletta bővítését.

A szülői közösséggel rendkívül jó kapcsolat alakult ki az elmúlt években. A Szülői Választmány segítőkészsége példaértékű. Az egyes osztályok szülői közössége még az osztályterem infrastrukturális fejlesztésében is részt vállalt (függönyök, projektor, számítógép). A Választmány által szervezett színvonalas Szalagavató-bál bevételéből a szülők finanszírozzák a Madách-kupa díjait és az év végi jutalomkönyveket. Korábbi programjaimban szerettem volna az Iskolaszéket visszaállítani, ahol az iskolahasználók és a fenntartó képviselői közösen beszélnek meg a problémákat az iskolavezetéssel. 2013-ban azonban megalakult az Intézményi Tanács, amely évente kétszer a Tankerület, az Önkormányzat, a Szülői Választmány, a Diákönkormányzat és a Nevelőtestület képviselőjével tart érdemi megbeszélést. A legtöbb színté azonnal segítség az Önkormányzattól jött.

A szülők részt vállalnak az intézményi innovációban is: ebben a tanévben újult meg a honlapunk, és teszünk egy újabb lépést a XXI. századi Internethasználat felé.

4. Iskolánk eredményessége

Az előző pályázatot – 2012-ben – még akkor írtam, amikor még nem lehet tudni, ki lesz az iskola fenntartója 2013. január elsejétől, nem voltak ismertek a kerettantervek, az új Nemzeti Alaptanterv pedig még csak vitaanyag volt. Amire biztosan lehet támaszkodni, az elfogadott Köznevelési Törvény és az az erőforrás, amelyet tantestület és a minket támogatói szülői kör jelentett. Így 2013-ban a legjelentősebb változás a Pedagógiai Programunkban történt, komoly lépést téve a tanulmányi színvonal emelésének irányába. Ettől az évtől kötelező minden felvételiző tanulónak haladó idegen nyelvből felvételi vizsgát tenni. (Addig másfél osztálynyi nyelvi elkészítő diák akár nyelvtudás nélkül is bekerülhetett a Madáchba.) Tartva attól, hogy csökken a jelentkezők száma, új típusú nyíltnapot szerveztünk 4,5 feletti eredményt elérő nyolcadikos diákok számára. Egy decemberi szombaton tanáraink foglalkozást tartanak a diákok által választott 3-3 tantárgyból, fogadja őket Thália és a Madách Kórus. Az internetes regisztrációval meghirdetett 350 hely három-négy nap alatt megtelik.

Szerencsére nem csökkent a jelentkezők száma (800-830 fő), sőt a demográfiai csökkenés közepette idén 10%-kal nőtt. Ennek is köszönhető, hogy 2013-hoz képest 50%-kal nőtt az aranykoszorús (4,7 feletti) és a kitűnő tanulók aránya.

Tanév	2005.	06.	07.	08.	09.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
Aranykoszorúsok (%)	11,4	16,1	16	15,1	17,3	18,3	18,1	18,4	21,8	27,3	31,9	34,3
Kitűnők aránya (%)	2,0	4,5	3,5	4,3	4,5	5,6	5,3	3,8	6,4	8,6	9,3	11,8

A diákok tanulmányi sikereinek növekedése és az elégedettségi mutatók javulása között nyilvánvaló az összefüggés. Tavaly diákjaink **94%**-a került be felsőoktatásba.

Osztály	Állami	%	Állami + költségtérítéses	%	Ebből 1. helyre felvett	OKJ-s szakma	Nincs adat, nem tanul tovább	Gazdasági				Reál				Humán			
								Gazdasági, kereskedelem, vendéglátás, pénzügy	Műszaki, vegyész, közlekedési-, építészmérnökök	TTK (biológia, földrajz) Kertészet, élelmiszeripar	Informatika, mérnökinformatika	Orvosi, egészségügy	Jog, igazgatás, nemzetközi kapcs., nemzetvédelem	Bölcsész, nyelvész, társ.tud., pszichológia, magyar, média	Pedagógia, óvónő, andragógia, gyógyged.	Művészeti			
MADÁCH 2010 (164)	103	63 %	132	81 %	34 %	12 %	7 %	35	17	9	5	4	15	28	16	3	27%	27%	46 %
MADÁCH 2011 (130)	83	63 %	105	81 %	58 %	9 %	10 %	29	15	7	5	10	16	18	4	1	28%	35%	37%
MADÁCH 2012 (134)	72	54 %	120	90 %	85 %	4 %	6 %	34	20	13	3	9	7	24	7	3	28%	38%	34%
MADÁCH 2013 (128)	62	48 %	103	80 %	57 %	8 %	12 %	25	14	4	2	1	6	31	8	2	27%	22%	51%
MADÁCH 2014 (166)	86	52 %	146	88 %	65 %	3 %	9 %	41	15	16	1	1	18	36	14	3	28%	23%	49%
MADÁCH 2015 (122)	69	57 %	110	90 %	65 %	3 %	7 %	35	12	6	5	2	11	26	12	1	32 %	23%	45%
MADÁCH 2016 (136)	87	64 %	128	94 %	66 %	3 %	3 %	40	21	9	3	3	7	31	11	3	31%	28%	41%

Ha összevetjük a tanulmányi eredmények és a nyelvvizsgák számának alakulását, akkor nem csoda, hogy az érettségi eredmények átlaga a Madách történetében 2016-ban volt a legmagasabb: aranykoszorús nagyságrendű: **4,71** (ötven kitűnő bizonyítvánnyal). Ezzel

párhuzamosan a felvételi eredmények is csúcsot döntöttek. A tavaly végzett 12.d-ben a nyelvvizsgák aránya elérte a 2000-ben megálmodott szintet (197%), a felvételi eredmény pedig 100% volt.

Tanév (év vége)	2004.	05.	06.	07.	08.	09.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
Nyelv- vizsgák száma	182	247	272	235	174	217	292	252	273	288	362	360	396

Az utóbbi három évben már kezdő osztályainkban is vannak nyelvvizsgák, ami sürgeti a haladó idegen nyelvek oktatásának átalakítását.

A versenyeredményekről a tanévvégi igazgatói beszámolóimban részletesen írtam, most csak a jéghegy csúcsát jelentő OKTV-helyezéseket állítottam össze az elmúlt öt évből. (Néhány idei döntősünk helyezésére még várunk.)

A táblázatban szereplő 32 helyezettből hatnak volt a felkészítő tanára Hadikné dr. Végh Katalin tanárnő, aki tehetséggondozó munkájáért 2013-ban „Bonis bona” – díjat kapott. 2014-ben Vajda Éva tanárnő „Digitális pedagógus-díj”-ban, Tolvaj László tanár úr pedig volt BME-s diákjainak felterjesztésére „MestereM-díj”-ban részesült.

Helyezés	Tantárgy	Tanuló	Év
3.	orosz nyelv	Nebehaj Balázs 12.c	2013
8.	angol nyelv	Hajgató Anna 12.d	2017
9.	informatika	Hont Attila 13.a	2014
9.	informatika	Hont Attila 12.a	2013
10.	orosz nyelv	Varga Nóra 12.c	2013
11.	magyar nyelv	Bráder Edina 12.d	2013
12.	spanyol nyelv	Eppinger Dániel 13.a	2016
13.	orosz nyelv	Dénes Kata 12.c	2014
14.	német nyelv	Kádár Harmatka 11.a	2017
14.	média	Madar Csaba 13.c	2012
14.	irodalom	Cseke Balázs 12.d	2014
15.	magyar nyelv	László Petra 12.a	2014
15.	angol nyelv	Bánházi Katinka 12.a	2017
16.	angol nyelv	Tóth Bernadett 11.a	2017
19.	francia nyelv II.	Lajgúth Sophia 13.b	2013
20.	dráma	Tóth Anna 12.d	2013
22.	angol nyelv	Bánházi Katinka 11.a	2016
23.	spanyol nyelv	Ábrányi Vanda 12.e	2014
25.	olasz nyelv I.	Floch Viktória 13.a	2013
26.	irodalom	Bráder Edina 12.d	2013
27.	spanyol nyelv	Ináncsi Alexandra 13.a	2014
27.	spanyol nyelv	Stempler Dávid 12.c	2015
27.	német nyelv II.	Maixner Júlia 12.d	2013
27.	latin nyelv	Pavelkó Imre 12.a	2013
28.	olasz nyelv	Bartha Petra 12.c	2016
28.	francia nyelv I.	Forintos Eszter 12.c	2013
döntős	olasz nyelv	Szalai Orsolya 12.d	2017
döntős	latin nyelv	Nagy Angelina 11.a	2017
döntős	orosz nyelv	Sükösd-Kósa Marcell 12.a	2017
döntős	orosz nyelv	Kostyál Dániel 11.e	2017
döntős	irodalom	Czékmán Bendegúz 11.c	2017
döntős	biológia	Tóth Bernadett 11.a	2017

A kompetenciamérés eredményeit részletesen elemzem, annak bizonyságául, hogy magas várható értékek mellett is komoly fejlesztő tevékenységet végez nevelőtestületünk. A kompetenciamérések történetében 2015-ben a legjobb iskolai eredmény született, mindkét területen meghaladva a „bűvös” 1900-as szintet.

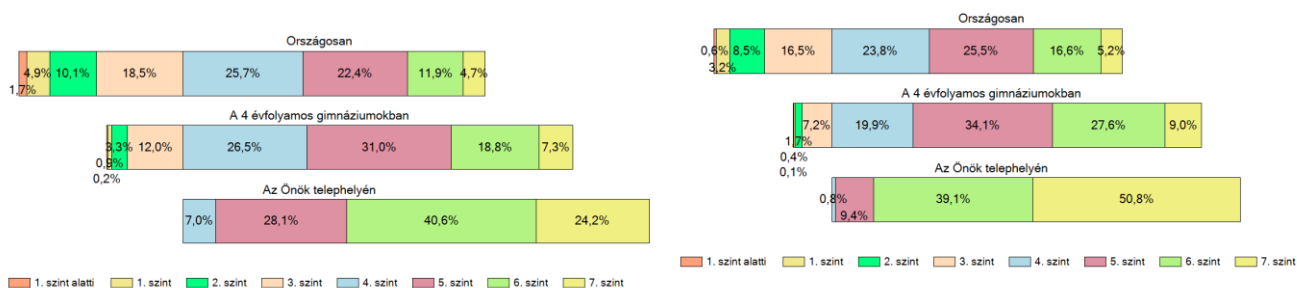
A telephely eredménye az eddigi kompetenciamérésekben*

Mérési terület	Évf.	Képzési forma	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)				
			2015	2014	2013	2012	2011
Matematika	10.	4 évf. gimn.	1902 (1874;1923)	☹️ 1866 (1844;1890)	☹️ 1877 (1858;1890)	☹️ 1876 (1856;1898)	☹️ 1868 (1849;1888)
Szövegértés	10.	4 évf. gimn.	1904 (1887;1924)	😊 1857 (1835;1878)	😊 1864 (1844;1882)	😊 1833 (1818;1855)	☹️ 1897 (1879;1912)

😊 A 2015. évi eredmény az adott év eredményénél szignifikánsan magasabb

☹️ A telephely 2015. évi eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott év eredményétől

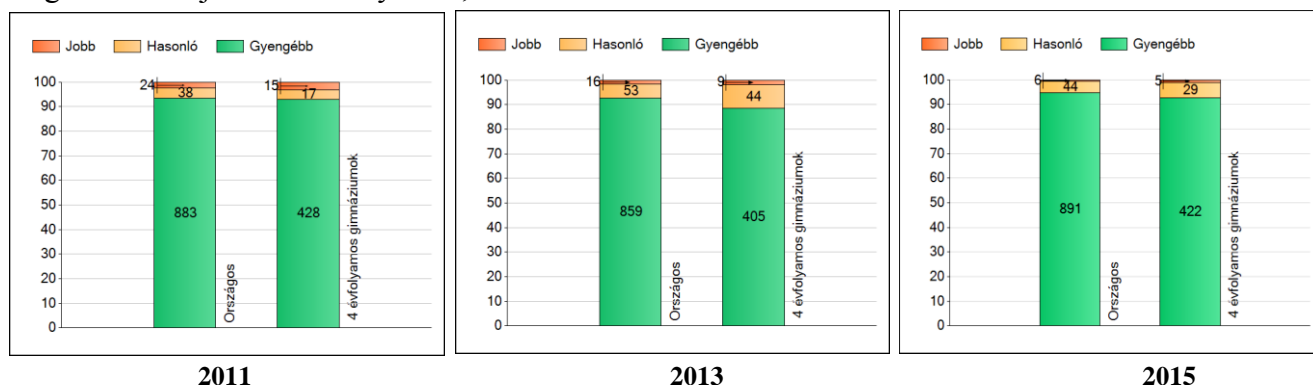
☹️ A 2015. évi eredmény az adott év eredményénél szignifikánsan gyengébb



A tanulók képességszintek szerinti százalékos megoszlása matematikából és szövegértésből

(2015)

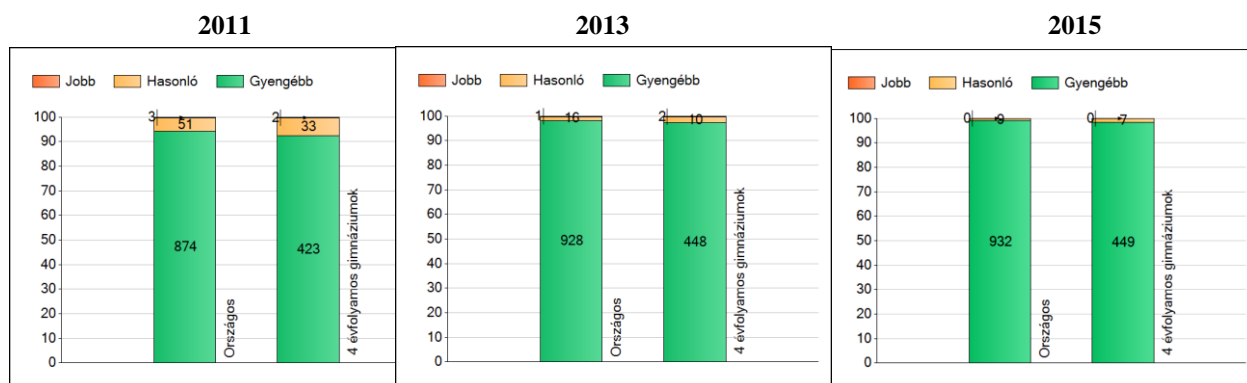
Matematikából az átlag az elmúlt öt évben szinte folyamatosan emelkedett és meghaladta a 6 és 8 évfolyamos gimnáziumok átlagát is. A minimum (4.) szintet idén már mindenki teljesítette. A tanulók közel negyede pedig a legmagasabb (7.) szintet is elérte. (2011-ben 14,6%). Országosan már csak 5 olyan 4 évfolyamos gimnázium van, amelynek szignifikánsan jobb eredménye van, mint a miénk.



A szignifikánsan jobban, hasonló, illetve gyengébben teljesítő intézmények matematikából

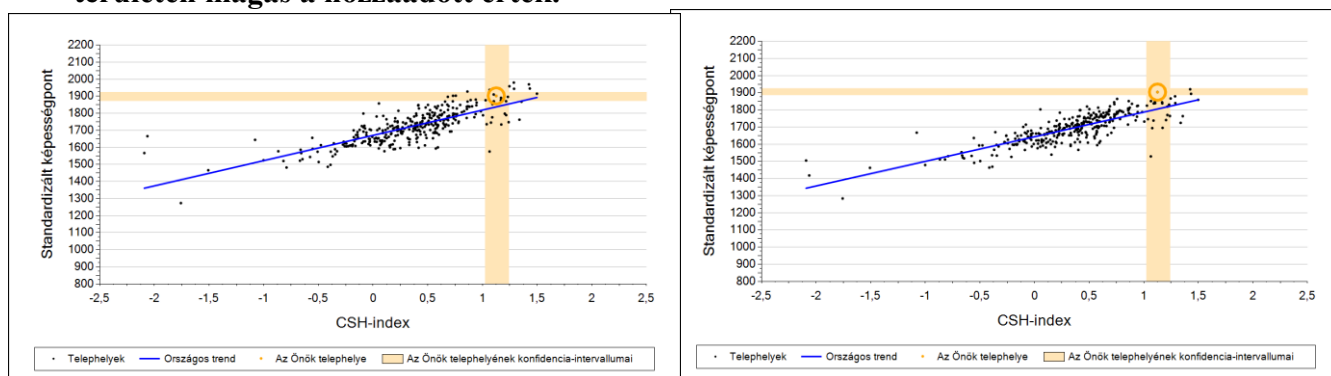
Szövegértésből is – a magas, de valamivel hullámzóbb – eredmények meghaladják a 6 és 8 évfolyamos gimnáziumok átlagát. Országosan viszont nem volt olyan 4 évfolyamos

gimnázium, amelynek szignifikánsan jobb eredménye lenne, mint a miénk. Tanulóink több mint fele a legmagasabb (7.) szinten teljesített. (2011-ben 44,6%.)



A szignifikánsabb jobban, hasonlóan, illetve gyengébben teljesítő intézmények szövegértésből

Iskolánknak három éve van a felmérésben családi háttér-index adata (CSH). Köszönet jár ezért Barossné Németh Ildikónak (és persze a kitöltő szülőknek), hiszen a felmérést kitöltő tanulók több mint kétharmadának vissza kell hozni a lapot ahhoz, hogy a családi háttér-index kiszámolható legyen. Iskolánk a CSH-index országos hatását jelző egyenes felett helyezkedik el, ami azt jelenti, hogy tanulóink jobban teljesítettek, mint amit az országos adatok figyelembevételével várhattunk volna. Tehát jobb eredményt sikerült elérniük, mint az iskolák többségének sikerült volna, ha azonos háttérű tanulókkal dolgoznak, mint mi. Pedig a CSH-index magas: 1,126 (a 4 évfolyamos gimnáziumok átlaga: 0,47) és tavalyhoz képest még emelkedett is (1,043 volt, miközben a 4 évfolyamos átlag 0,485). Mégis az eredmény mind matematikából, mind szövegértésből mind két évben szignifikánsan jobb. Ez pedig **magas hozzáadott értéket** jelent! Az **Oktatási Hivatal** honlapján megtalálható kiemelkedő eredményességű iskolák között **rajtunk kívül csak három olyan budapesti négy évfolyamos gimnázium van, ahol mindkét vizsgált területen magas a hozzáadott érték.**

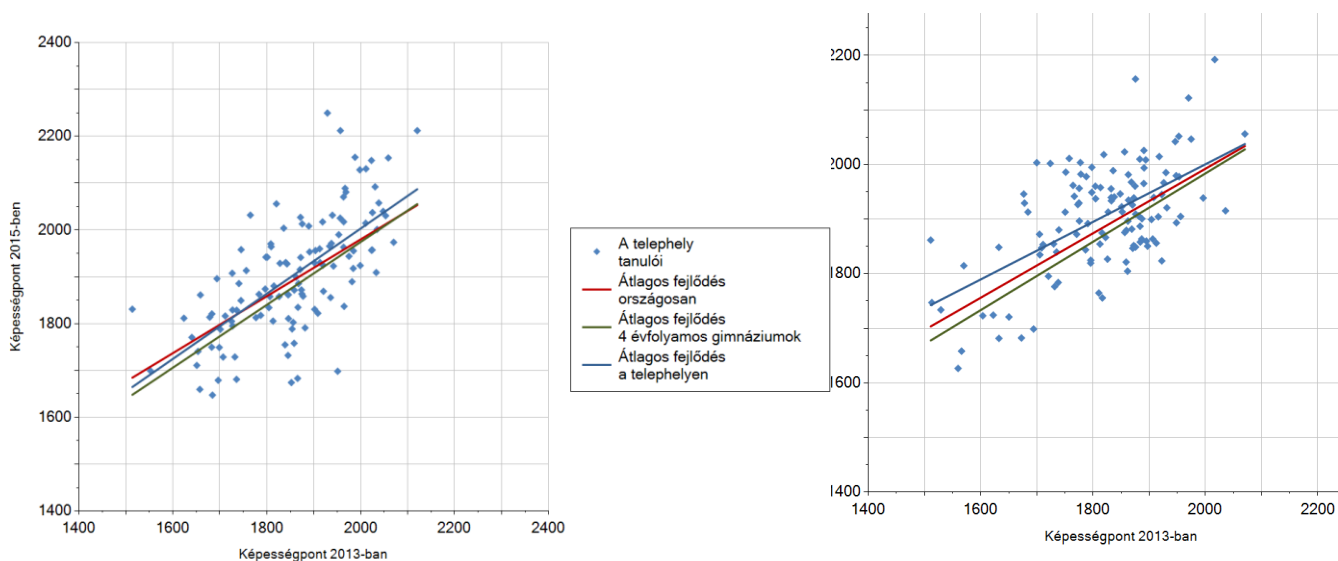


A 4 évfolyamos gimnáziumok tanulóinak a CSH-index alapján várható és tényleges teljesítménye matematikából és szövegértésből (2015)

A tanulók fejlődését az mutatja leginkább, ha a 8. évfolyamon elért eredményeikből kiszámolt, az általános fejlődési trendet figyelembe vevő elvárt szinthez viszonyítjuk a 10-es értékeket. Az ábra a tanulók 2013. évi és 2015. évi eredményeit hasonlítja össze. Az iskola (telephely) tanulóinak átlagos fejlődését ábrázoló *kék egyenes* azt mutatja, hogy tanulóink

átlagosan hogyan fejlődtek. Egy-egy tanuló fejlődése persze ettől lényegesen eltérhet, a tanulókat jellemző pontok egy része az egyenes alatt található, azaz ők kisebb növekedést értek el, egy részük pedig felette, azaz ők az átlagosnál nagyobb eredmény-növekedést értek el. Összességében azonban a pontok elhelyezkedéséből kirajzolódó, az adott telephelyre jellemző trend ezzel az egyenessel írható le legpontosabban. Ha a kék egyenes és a piros/zöld egyenes metszi egymást oly módon, hogy a gyengébb kezdeti eredménynél a kék, a jobb kezdeti eredménynél a piros/zöld egyenes van felül, akkor a telephely gyenge kezdeti eredménnyel rendelkező diákjai jobban fejlődtek két év alatt, mint az országos adatok alapján várható lett volna.

Fejlődés 2013 és 2015 között - képességpontok matematikából és szövegértésből (2015)



Mivel iskolánkba magas a túljelentkezési arány és a felvételi eljárásban a központi matematika és magyar feladatlapjainak eredménye meghatározó (100-100 pont az összesen 350-ből), ezért várhatóan a magasabb kompetenciával rendelkezők kerülnek be iskolánkba. Mind a két területen magasabb, mint a 4 évfolyamos gimnáziumoké (szövegértésben lényegesen, itt mindvégig magasán is marad). A fejlődés az ábrából adódóan a matematikai kompetenciában mutatkozik meg jobban, hiszen itt alacsonyabb szintről indul, de meghaladja az országos fejlődési trendet.

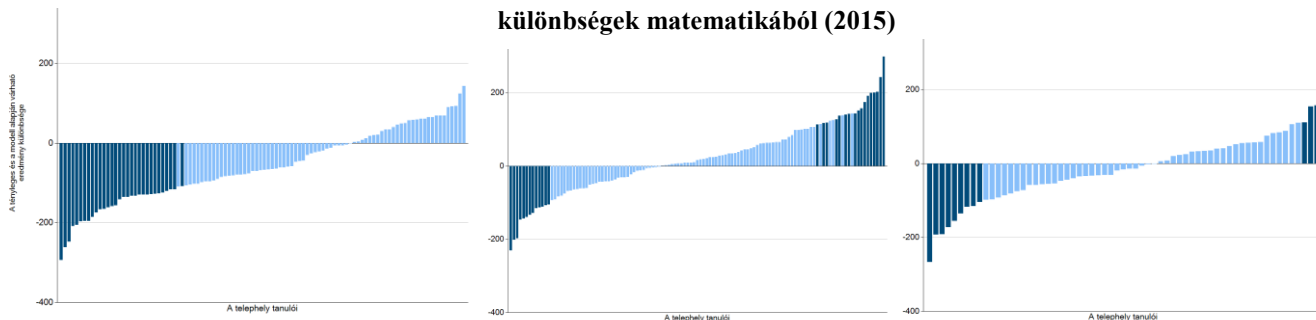
A fejlődés a telephelyi adatoknál osztályokra bontva is megtalálható. Megállapítható, hogy az 5 évfolyamos osztályaink nagyobb mértékben, még a 4 évfolyamosok kisebb mértékben fejlődtek. (Pedig tananyagban és magyar és matematika óraszámában kevesebbet kaptak.)

A fejlesztés ebből adódóan is minden tantárgy esetében szükséges. (A nyelvi előkészítő magas idegen nyelvi és informatika óraszámja is lehetőség a matematikai és szövegértési kompetencia növelésére.) A legfontosabb az alacsonyabb kompetenciával

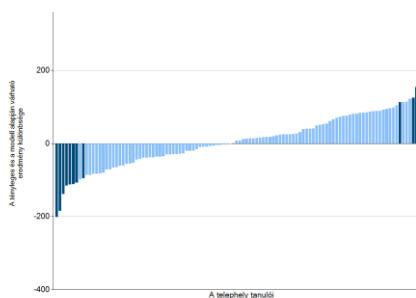
rendelkezők szintre hozása. Ennek eszköze 10. évfolyamon a kötelezően választható fakultációs óra helyett a felzárkóztatás/fejlesztés azoknak, akiknek 9-es érdemjegye matematikából vagy magyarból kettős. Ez választható a középepest elérő tanulóknak is. Erre elsősorban matematikából van szükség (6-7 tanuló). Magyar nyelvből pedig – pedagógiai programunk szerint – osztálybontásból tanítjuk 10. évfolyamon a nyelvtant, mely óraszámának egy részét közvetlenül is a szövegértési kompetencia fejlesztésére fordítjuk.

A hozzáadott érték szempontjából – a családi háttérindexen túl – a legtöbbet mutatja a tanulók egyéni fejlődése a komplex fejlődési modell alapján. A tanulók eredményét az iskola pedagógiai munkája szempontjából tehát annak fényében kell jónak, közepesnek vagy gyengének tekintenünk, hogy a teljesítményt befolyásoló, az iskolától független tényezők közül a lehető legtöbbnek a hatását elkülönítjük. A komplex fejlődési modell tanulói, osztály- és iskolai szintű adatokat vesz figyelembe, és ezek alapján becslést ad a tanuló várható eredményére. A becsült érték azt jelképezi, hogy a hasonló családi háttérű, ugyanolyan nemű tanulók, akiknek két évvel korábbi eredménye hasonló volt, emellett 2015-ben hasonló osztályba és gimnáziumba jártak, átlagosan milyen eredményt értek el a 2015. évi felmérésben. A következő oldalon lévő ábrákon minden egyes oszlop az egyes iskolák egy-egy tanulóját jelképezi. Az oszlop magassága a tanuló tényleges eredményének és a modell alapján becsült eredményének a különbsége. Az oszlop magassága jelképezi tehát a tanuló eredményének azt a részét, amely *független* a modellben szereplő, az iskola által nem befolyásolható tényezőktől, így lényegében jó közelítéssel az adott időszak iskolai munkája fejlesztő hatásának tulajdonítható. A sötétebb színű oszlopok azt jelzik, hogy a becsült és a tényleges eredmény közötti különbség a statisztikai hibákat is figyelembe véve szignifikáns, a világos színű oszlopok esetében a várt és valós eredmény között statisztikailag nincs szignifikáns különbség. Azok a tanulók, akik szignifikánsan negatív értékekkel rendelkeznek, gyengébb eredményt értek el annál, mint ami a modell változói, a tanuló korábbi eredménye és körülményei alapján várható lett volna. A 0 körüli értékek a korábbi eredményeknek és körülményeknek megfelelő, a szignifikánsan pozitív értékek a várakozáson felüli eredményeket jelentik. Mivel a mi iskolánkban a pozitív értékek vannak többségben, a pedagógiai fejlesztő hatás nyilvánvalóan az átlagosnál erősebb. Ennek igazolására példaként összehasonlítom néhány általunk tisztelt gimnázium 4 évfolyamos eredményével (megadva az elért pontszámot és a CSH-indexet, ha van).

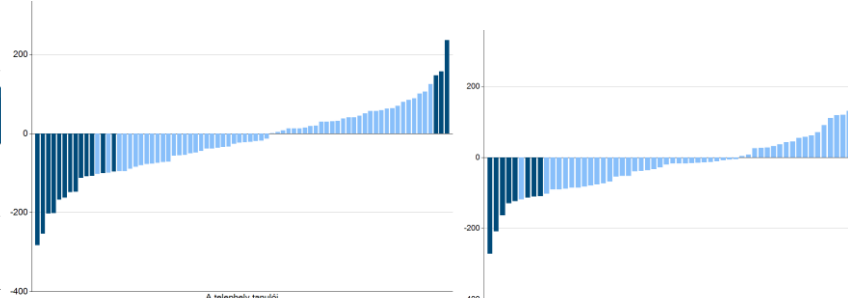
A tanulók tényleges eredménye és a komplex modell alapján becült, várható eredménye közötti különbségek matematikából (2015)



Eötvös József Gimn. (1970; 1,425)

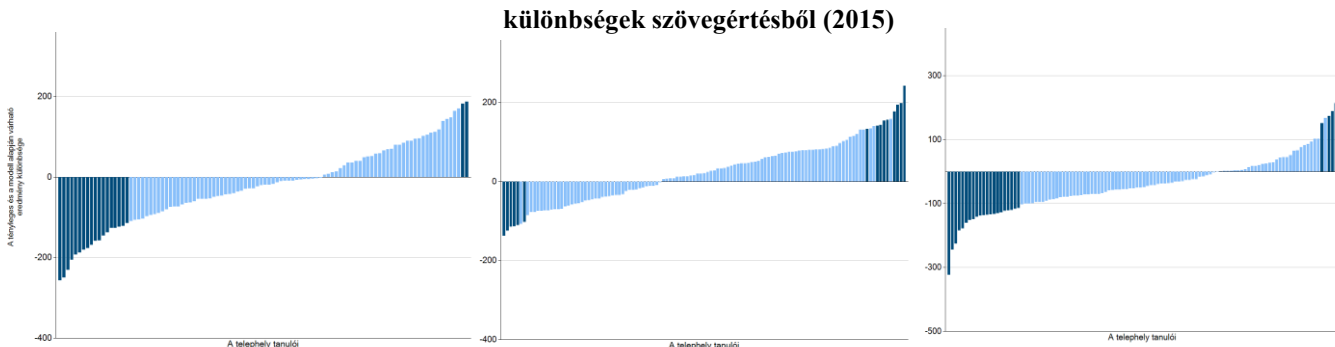


Madách Imre Gimn. (1902; 1,126) Szent István Gimn. (1944; 1,29)

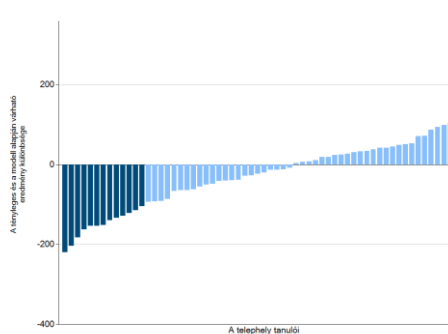


Apáczai Csere János Gimn. (1980; 1,287) Városmajori Gimnázium(1913;-) Fazekas Mihály Gimn. (1959;-)

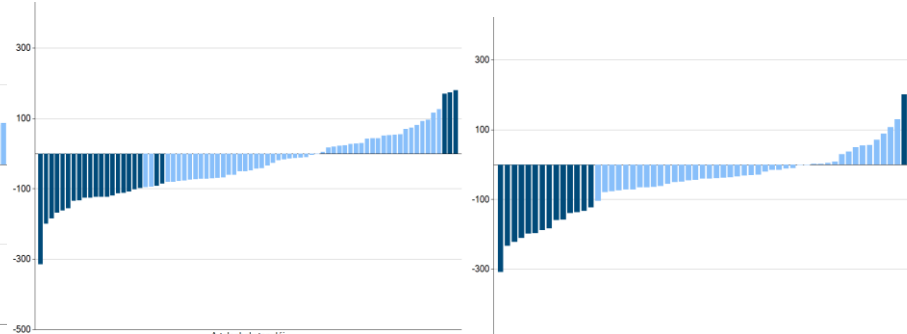
A tanulók tényleges eredménye és a komplex modell alapján becült, várható eredménye közötti különbségek szövegértésből (2015)



Eötvös József Gimn. (1920; 1,425)



Madách Imre Gimn. (1904; 1,126) Szent István Gimn. (1839; 1,29)



Apáczai Csere János Gimn. (1879; 1,287) Városmajori Gimn. (1832; -) Fazekas Mihály Gimn. (1849;-)

Az összehasonított gimnáziumok előttünk állnak a középiskolák rangsorában és a 4 évfolyamos képzésen túl van 6 vagy 8 évfolyamos képzésük is. (A Trefort-, Toldy- és Radnóti Gimnáziumokban nincs is 4 évfolyamos képzés.) Mindenesetre megállapítható, hogy nálunk a legnagyobb a hozzáadott érték, hiszen mind a kettő területen a tanulók több mint fele az iskola hatására fejlődött. Ráadásul csak nálunk vannak egyensúlyban a szignifikánsan

magasabb értékek az alacsonyabbakkal. Ez mindenképpen a nevelőtestület elhivatottságát és szakmai munkáját dicséri.

2012-ben (az előző pályázat idején) a 100 legjobb magyar középiskola 51. helyén álltunk. Tavaly már 16., idén pedig a **15. helyezést** értük el. Mindössze két olyan gimnázium van előttünk, amelyekben csak négy (öt) évfolyamos képzés van.

4. Fejlesztési elképzelések

A Madách értéke – a diákok jövőjét biztosító szabad választás széleskörű biztosítása mellett – hagyományosan a közösség erejében van, „amelynek tagjai egyénileg és közösségként is értékalkotók, alakítják és megteremtik azt a közösségi életet, amely őrzi, de alakíthatja is a hagyományokat.” (Pedagógiai programunkból)

- A) A tantestület egészséges korösszetétele és szakmai megújulása szükségessé teszi, hogy legyen(ek) olyan mentortanárok, akik mestertanárként a pályakezdő gyakornokoknak megfelelő szakmai segítséget tudnak adni.
- B) Szintén a korösszetételből adódik, hogy lehetőséget kell találni a pedagógusok rendszeres rekreációjára. A legfontosabb a kiégés elkerülése.
- C) A tanulmányi szint emelkedése növeli az eddig csak kisebb számban előforduló pszichés problémákat diákjaink körében. Az idei tanév figyelmeztető jel, hogy újra kell alakítani a mentálhigiénés csoportot és többet kell törődnünk diákjaink egészségével.
- D) Nem lehet olyan diákunk, aki napjában nem eszik legalább egyszer meleg ételt vagy nem reggelizik. Fel kell mérnünk tanulóink étkezési szokásait és a szülői választmánnyal összefogva meg kell oldanunk a problémát.
- E) Meg kell újítani a haladó nyelvek (angol és német) oktatását, hiszen diákjaink jelentős része B2-es szintű nyelvtudással érkezik (kimeneti szint). Fontos az olyan módszertani megújulást kívánó programok támogatása, mint a németországi nyelvvizsgát jelentő DSD2 program, amelyet nagy áldozattal a német munkaközösség vállalt (képzési kötelezettség). A következő tanévtől iskolánk DSD iskolává válik, és sor kerül az első vizsgákra is. Lehetővé kell tenni az arra alkalmas és motivált tanulóknak, hogy akár 10. évfolyam végén tegyenek előrehozott emelt nyelvi érettségit, és ha kívánják, tanulhassanak 3. idegen nyelvet.

- F) Az egyre magasabb matematika felvételi pontszámmal érkező nyelvi előkészítő osztályokban törekedni kell arra, hogy a négy évfolyamos osztályokkal ne keveredjenek a csoportok, hiszen ők (igaz heti két órában, de) egy év alatt már magasabb szinten állnak. Ez lehet a matematika tehetséggondozás alapja is.
- G) Támogatni kell a többi természettudományos tárgynál a fizika oktatásában már megfigyelhető tudományos diákkör kialakítását (A fizika mindenkié program, CERN).
- H) Az egyre magasabb reál irányú továbbtanulás miatt szükséges (és elkerülhetetlen) az emelt informatika érettségire való felkészülés biztosítása, azaz a programozás magas szintű tanítása. Volt (reális) diákjaink visszajelzése alapján ezzel küszködnek a leginkább tanulmányaik elején.
- I) Rövid határidővel biztosítani kell, hogy az Internet kapcsolat megbízhatóan működjön a tantermekben. Az idei első (Litvániával létesített) tanulócsoportok közötti Skype-kapcsolat tanulságai után meg kell oldani, hogy ez az eszköz is biztonságosan működjön.
- J) Szeretném, ha az idei siker után hagyománnyá válna az őszi Madách-gála, ahol a szülők megismerhetik iskolánk gazdag művészeti életét. Őszre el kell készíttetni a hangszigetelő függönyt, amelyre a szülők az előző gála bevételét gyűjtötték.
- K) Fontosnak tartom a humán és művészeti tárgyak fokozottabb integrációját. Fejlesztünk kell a rengeteg információban való eligazodásban diákjaink szintetizáló képességét.
- L) Már a következő tanévben szeretném, ha megoldást találnánk a minden napos testnevelés szakmai alapú hasznosabb eltöltésére. (Figyelembe véve a helyhiányt.)
- M) A diákok javaslatával egyetértve – minden nehézség és költség ellenére – meg kell oldanunk a szelektív hulladékgyűjtést.
- N) Szeretném helyreállítani a kapcsolatot a kolozsvári Apáczai Líceummal.

Első pontként írhattam volna azt is, hogy örülnék persze annak is, ha sikerül biztosítani az eddig megszokott gazdag programot és a kialakult tanulmányi szintet. Önmagában véve ez sem könnyű feladat.

Az eredmények megőrzése és az új kihívásokra való reagálás, a változások túlélése és a Madáchos közösség hasznára fordítása motiválja újabb pályázati szándékomat.

Budapest, 2017. március 31.